

[Bøgholm.]

Stat andre og mere omfattende Forpligtelser der, hvor dens egne Interesser gør sig gældende, end i fjernere Dele af Verden. Det er nu engang saadan, at medens Stormagter har deres Interesser spredt over Verden — og maaske netop dette er Kendetegnet paa, at en Stat er Stormagt —, kan det samme ingenlunde siges om de mindre Magter. Hvis Fredsproblemet skal løses, da maa det være saaledes, at man inden for den fælles Ramme opdeler Fredsproblemet i regionale Fredsproblemer. Først da vil det være muligt at naa en Løsning, der er en effektiv og en realistisk Løsning.

Under San Francisco-Konferencen blev der fra russisk Side gjort nogle interessante Betragtninger gældende over dette Forhold, idet man sagde, at det meget let kunde gaa saaledes, at den nye Organisation ikke paa det givne Tidspunkt var stærk nok til at yde den Hjælp, en Stat maatte have behov, og at det derfor vilde være naturligt, om Nabomagterne, beslægtede Lande, var i Stand til at yde en foreløbig Hjælp. Jeg tror, at de russiske Synspunkter paa denne Nabopolitik er indlysende rigtige. De svarer da ogsaa paa det nøjeste til de Synspunkter, der præger international Politik, som vi ser den i Øjeblikket. England har sine regionale Interesser inden for Imperiet, i Portugal, i Ægypten og i Grækenland, medens Amerika har sine regionale Interesser paa det amerikanske Kontinent, og Rusland har sit Interesseomraade og sin Nabopolitik i Omraadet frem til Elben og Donau.

I en Verden, hvor Magttanken saa ofte har været stærkere end Retstanken, hvor Friheden har vandret som hjemløs fra Folk til Folk, der er det min Opfattelse, at Grundtvigs og Kierkegaards Fædreland har en ganske særlig Opgave at løse. Den Tro paa Menneskeværdier, der bærer hele vor Kultur, den Retstanke, der styrer vort Samfund, vil være af Betydning ogsaa i international Politik. Verden vilde blive lykkeligere og Menneskenes Liv et andet og bedre, om de Tanker, der har baaret Livet i Norden, ogsaa vilde komme til at sætte deres Præg paa Livet, som det levede ude omkring i Verden.

Jeg tror ikke, det vilde være rigtigt, om man handlede ud fra den Forudsætning, at de smaa Folk har mistet deres Betydning i den internationale Politik. Det har altid været saaledes, at det netop har været de smaa Lande, der har gjort afgørende Indsatser i den kulturelle Udvikling. Man behøver kun at tænke paa,

hvordan hele Grundlaget for vor Kultur kommer fra det lille Grækenland, det lille Hellas.

Skal vi evne at føre de Tanker til Sejr, som vi selv har opbygget vort Samfund paa, da vil det næppe være muligt, om vi ikke i det afgørende Arbejde herfor kan arbejde Side om Side med andre Lande, der ser paa Tingene paa samme Maade, og derfor tror jeg, ikke mindst paa dette Omraade, at et Samarbejde mellem Nordens Magter vil kunne have overordentlig Betydning. Ogsaa i Forholdet mellem Øst og Vest vil et saadant Samarbejde kunne faa sin Betydning. Det har været sagt af den daværende Udenrigsminister, det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, at vi ønsker hverken Østpagt eller Vestpagt, og jeg tror, at dette Synspunkt er rigtigt. Norden maa enten være Kløft eller Bro der, hvor det gælder Forholdet Øst—Vest. Brobygningsarbejde vil kunne faa Betydning langt ud over Nordens Grænser. Skal det øves, maa det øves af et Norden, der arbejder sammen, der staar Side om Side, hvor det gælder de internationale Opgavers Løsning.

Ogsaa nordisk Politik maa naturligvis være undergivet Udviklingens Lov og maa arbejde paa Tidens Linie. Jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Christmas Møller, naar han sagde, at et nordisk Forsvarsforbund ikke hører hjemme i denne Tid. Det nordiske Forsvarsproblem maa ses som en Del af det internationale Fredsproblem, saaledes som dette skitseres i De Forenede Nationers Pagt, idet det er mit Haab, at hele Norden vil mødes og kunne arbejde sammen inden for De Forenede Nationer. Kun hvis denne Organisation skulde bryde sammen og Norden saaledes paa ny blive stillet over for Neutralitetsproblemet, vil Tankerne om isolerede Aftaler i Norden kunne blive aktuelle og genvinde deres Betydning.

Naar Talen er om et nordisk Samarbejde, da er det saa ligetil, at det ikke mindst er paa det økonomiske og handelspolitiske Omraade, det vil være muligt at naa til et Resultat. Hvis man kunde faa et Samarbejde paa disse Omraader, er der for mig ingen Tvivl om, at vor Handel vilde kunne opnaa langt bedre Kaar, end Tilfældet er i Dag. Hvis man tager Handelstallene fra 1939, viser disse Tal, at de nordiske Lande — opfattet som en økonomisk Enhed — vilde have været stærkere end de fleste andre Lande. Der er kun fire Stormagter, der har en større Eksport end et samlet Norden. Der er kun tre